പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (ഉത്തരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 203

ദേവല ഉവാച.

അഥോഷസി നരാധീശഃ പൂജിതാം കുസുമാദിഭിഃ .

മഹിഷ്യാ നംദിനീം ധേനും നീത്വാരണ്യം ജഗാമ സഃ 1.

ഗച്ഛംതീമനു താം ദേവീം ഛായേവ നൃപതിര്യയൗ .

ഖാദംതീമനുശഷ്പാദി സോഽപി മൂലാദ്യഭക്ഷയത് 2.

തരുച്ഛായാമുപാസീനാമനു സോഽപ്യുപവിഷ്ടവാൻ .

പിബംതീമനുപാനീയം രാജാപി സലിലം പപൗ 3.

സ ച രാജാ മൃദുഗ്രാസൈർദംശാപനയനേന ച .

കംഡൂയനൈഃ കാമധേനും ഗുരോരേവമസേവത 4.

അഥ പ്രത്യാശ്രമം സായം ന്യവർത്തംത മഹീപതേഃ .

അംഗം പവിത്രയംതീ സാ ഖുരോദ്ധൂതൈരജഃകണൈഃ 5.

അധോഭാരേണ ഗുരുണാ ഗച്ഛംതീ മംഥരം ബഭൗ .

മഹീപാലമഹത്കാര്യഭാരാക്രാംതേവ നംദിനീ 6.

താം മുനേരാശ്രമാഭ്യാശേ രാജ്ഞീ പ്രത്യുജ്ജഗാമ ഹ .

ചംദനാക്ഷതനൈവേദ്യധൂപാദീനുപനീയ ച 7.

താം പൂജയിത്വാ വിധിവത്പ്രണമ്യ ച പുനഃ പുനഃ .

കൃത്വാ പ്രദക്ഷിണം രാജ്ഞീ തസ്ഥൗ പ്രാംജലിരഗ്രതഃ 8.

സാ ഗൃഹീത്വാ ച താം പൂജാം വിഹിതാം ശ്രദ്ധയാ തയാ .
രാജ്ഞാ നിശ്ചലമാസ്ഥായ യയൗ താഭ്യാം സഹാശ്രമമ് 9.
ആരാധയതി താമേവം ദിലീപേ തു ദൃഢവ്രതേ .
ഏകാധികാ വ്യതീയായ ദിനാനാം വൈശ്യ വിംശതിഃ 10.
അഥ ഭൂമിപതേസ്തസ്യ ഭാവജിജ്ഞാസയാ തു സാ .
വിവേശ നിർഭയസ്വാംതാ സശഷ്പാം ഹിമവദ്ഗുഹാമ് 11.
പശ്യതാ ഹിമവത്സാനു ശോഭാമഥ മഹീഭൃതാ .
അലക്ഷിതാഗമഃ സിംഹോ ബലാജ്ജഗ്രാഹ നംദിനീമ് 12.
സാ ചക്രംദ ഭൃശം ധേനുർദുഃഖിതേവ ദയാസ്വനാ .
ചിത്തേ ധനുർഭൃതസ്തസ്യ ജനയംതീ ദയോദയമ് 13.
തദാക്രംദിതമാകർണ്യ തസ്യാഃ സ ജഗതീപതിഃ .
ഹിമവത്സാനുസംലഗ്നാം നിജദൃഷ്ടിം ന്യവർത്തയത് 14.
ഉപര്യുപരി താം ധേനും സ്രവദശ്രുമുഖീം നൃപഃ .
തീക്ഷ്ണദംഷ്ട്രനഖം സിംഹം ദൃഷ്ട്വാ സ വ്യഥിതോഽഭവത് 15.
ഗൃഹീതാം തേന സിംഹേന താമാലക്ഷ്യ ധനുർദ്ധരഃ .
നിഷംഗാദ്ബാണമുദ്ധർതും പ്രാഹിണോദ്ദക്ഷിണം ഭുജമ് 16.
ബാണമുദ്ധൃത്യ തൂണീരാന്നിഹംതും തം മൃഗാധിപമ് .
ഗുണേനാപൂർണമായോജ്യ ചകർഷ വസുധാധിപഃ 17.
ജഡീഭൂതഃ സമസ്താംഗസ്തത്സിംഹാലോകനേന സഃ .
നാശകദ്ബാണമുത്സൃഷ്ടും രാജാസീദ്വിസ്മിതസ്തതഃ 18.
താദൃശം നൃപമാലക്ഷ്യ ജഗാദ സ മൃഗാധിപഃ .
നരവാചാ ഭൃശം ഭൂയോ വിസ്മയം പ്രാപയന്നിദമ് 19.
സിംഹ ഉവാച-
ദിലീപം ത്വാമഹം രാജൻജാനാമി രവിവംശജമ് .
ത്വം ച ജാനീഹി മാം ശംഭോർഗണം കുംഭോദരാഭിധമ് 20.
ദേവദാരുരയം യസ്തേ വർത്തതേ ദൃഷ്ടഗോചരേ .

പാർവത്യാപുത്രവദ്വീര പാലിതഃ സ്നിഗ്ധചിത്തയാ 21.

ഏകദാമുഷ്യവന്യേന ഗജേനാഘർഷതാ കടമ് .

ഉദപാടി മഹാരാജ വൽകലം മൃദുലം ഭൃശമ് 22.

ഏനം താദൃശമാലക്ഷ്യ മൃഡാനീ കരുണാന്വിതാ .

മാമത്ര സ്ഥാപയാമാസ സിംഹം കൃത്വാസ്യ രക്ഷണേ 23.

മമാഹ ചേതി സാ ദേവീ കുംഭോദര നിശമ്യതാമ് .

യോ്ത്ര ജംതുഃ സമാഗച്ഛേത്തം ഖാദേസ്ത്വം വസന്നിഹ 24.

തതഃ പ്രഭൃതി രാജേംദ്ര തദാജ്ഞാം പാലയന്നഹമ് .

പാലിതാം ത്രിദശൈഃ സർവൈഃ കംദരേ്ത്ര വസാമ്യഹമ് 25.

ജഡീഭാവേ സ്വദേഹസ്യ ത്വയാ കാര്യോ ന വിസ്മയഃ .

മഹതീ ശാംഭവീ മായാ വർത്തതേ്ത്ര ഹിമാചലേ 26.

അന്യസ്മിന്നിവ സിംഹേ ത്വം പ്രഹർതും ന മയി ക്ഷമഃ .

യതോ മത്പൃഷ്ഠമാരുഹ്യ വൃഷമാരോഹതി പ്രഭുഃ 27.

നിവർത്തസ്വ നിജം ദേഹം രക്ഷ സർവാർഥസാധനമ് .

ദൈവേനാസാദിതാ വീര ഗൗരിയം ഭക്ഷണായ മേ 28.

ദേവല ഉവാച-

ഇത്യാകർണ്യ വചസ്തസ്യ വീരസംബോധനാന്വിതമ് .

പ്രത്യുവാച ദിലീപസ്തം സ ജഡീഭൂതവിഗ്രഹഃ 29.

രാജോവാച-

സർഗസ്ഥിതിവിസർഗാണാം കാരണം ജഗതഃ ശിവമ് .

അംബികാം ജഗദംബാം ച നമാമി മൃഗരാജ തൗ 30.

ത്വം ച തത്സേവകത്വേന മാന്യോ മമ മൃഗാധിപ .

ബ്രവീമി യദഹം വാക്യം ശ്രുത്വാ ശാധി കരോമി കിമ് 31.

വസിഷ്ഠോ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രോ ഗുരുർനോ വിദിതസ്തവ .

തസ്യേയം നംദിനീനാമ ധേനുഃ സർവാർഥസാധികാ 32.

സംതാനോത്പത്തയേ തേന ദത്താരാധയിതും മമ .

യേയമാരാധിതാ സമ്യക്ദിനാനി കതിചിന്മയാ 33.

ലഘുതർണക മാതേയം ധൃതാ തേ ഗിരികംദരേ .

ശുംഭുഭൃത്യാദ്ബലാത്ത്വത്തോശക്താമോചയിതുംമയാ 34.

അഹം തസ്യ മുനേരഗ്രേ ഗച്ഛാമ്യേനാമൃതേ കഥമ് .

കാമധേനോസ്തു ദൗഹിത്രീ ജഗത്സേവ്യാ യശസ്വിനീ 35.

അനയാ സദൃശീ നാന്യാ ഗൗര്യയാ തോഷയാമി തമ് .

തസ്മാദ്വിമുച്യ ഗാമേനാമഗ്ര്യാം കുരു നിജാശനമ് 36.

ദദാമി ദേഹമാത്മീയമപകീർതിമലീമസമ് .

ഏവം ന ധർമഹാനിഃ സ്യാദൃഷേസ്തവ തു ഭോജനമ് .

ഗവാർഥേ ത്യജതഃ പ്രാണാന്മമാപി ഗതിരുത്തമാ 37.

ദേവല ഉവാച-

ഏവമാകർണ്യ സിംഹേന കൃതേ മൗനേ വിശാംപതേ .

തദഗ്രേ്വാങ്മുഖോ രാജാ ന്യപതദ്ധർമകോവിദഃ 38.

തസ്യ പ്രതീക്ഷമാണസ്യ സിംഹപാതം സുദുഃസഹമ് .

പപാതോപരി പുഷ്പാണാം വൃഷ്ടിർമുക്താ സുരേശ്വരൈഃ 39.

പുത്രോത്തിഷ്ഠേതി വചനം ശ്രുത്വാ രാജാ സ ഉത്ഥിതഃ .

ജനനീമിവ താം ധേനും ദദർശ ന മൃഗാധിപമ് 40.

തം വിസ്മിതമുവാചേദം നംദിനീ നൃപസത്തമമ് .

നംദിന്യുവാച-

മായയാ സിംഹരൂപിണ്യാ ത്വം മയാസി പരീക്ഷിതഃ 41.

മുനിപ്രഭാവാന്മാം രാജൻഗൃഹീതും ന ക്ഷമോ്തകഃ .

മനസാപി കുതോ്ന്യേഷാം യദ്ഗ്രഹേ ശക്തിരംഗിനാമ് 42.

സ്വശരീരസ്യ ദാനേന ത്വം മാം രക്ഷിതുമുദ്യതഃ .

അതസ്തേ്ഹം പ്രസന്നാസ്മി വൃണീഷ്വ വരമീപ്സിതമ് 43.

രാജോവാച-

ന ഗുപ്തം ദേഹിനാമംതർവർതിവൃത്തം ഭവാദൃശമ് .

അതോ ജനനി ജാനാസി വാംച്ഛിതം മമ ദേഹി തത് 44.

മഗധേശസുതായാം മേ വംശകർതാരമാത്മജമ് .

പ്രയച്ഛ കിംചിത്സ്വച്ഛാനാം നാസാധ്യം ഹി ഭവാദൃശാമ് 45.

ഇത്യുക്ത്വാംജലിമാധായ തത്പുരസ്തസ്ഥിവാന്നൃപഃ .

തൂഷ്ണീം തദുത്തരാപേക്ഷീ തത്പുരോബദ്ധലോചനഃ 46.

ദേവല ഉവാച-

നിശമ്യേതി വചസ്തസ്യ ഭൂപതേരിദമബ്രവീത് .

നംദിനീ പിതൃദേവർഷിനരഭൂതാർഥസാധികാ 47.

നന്ദിന്യുവാച-

പുത്ര പത്രപുടേ ദുഗ്ധ്വാ പയോ മമ പിബേപ്സിതമ് .

ആശ്രമേ ഗുരുണാജ്ഞപ്തഃ പുനഃ പാസ്യസി ശേഷിതമ് 48.

ഭവിതാ വംശകർതാ തേ സുതഃ ശസ്ത്രാസ്ത്രതത്വവിത് .

ദേവല ഉവാച-

ഇത്യുക്തഃ സൗരഭേയ്യാ താമുവാച വിനയേന സഃ 49.

ദിലീപ ഉവാച-

മാതസ്തവൈവ പാസ്യാമി ശേഷം സർവക്രിയാവിധേഃ .

തൃപ്തോഽഹം മാതരാസാദ്യ മിഷ്ടം തേ വചനാമൃതമ് 50.

നാന്യദിച്ഛാമി സാരംഗഃ കാദംബിന്യാ യഥാ ജലമ് .

തവ ശുശ്രൂഷണാന്മാതരഭവം സകലോദ്ഭവഃ 51.

സമസ്തജനപൂജ്യായാ വിദ്യായാ ഇവ മൂഢധീഃ .

തവ മാതാമഹീ ദത്തഃ ശാപോഽപ്യാസീദ്വരോ മമ 52.

തമൃതേ പുത്രലാഭോ മേ കുതസ്തവ ച ദർശനമ് .

വരായൈവ തഥാപ്യംബ സമാരാധ്യാ ഭവാദൃശഃ .

ന ഹി കശ്ചിദ്വിഷാകാംക്ഷീ മഹാദേവാത്ത്രിവർഗദാത് 53.

ദേവല ഉവാച-

ശ്രുത്വേതി തദ്വചഃ സാ ഗൗഃ പ്രസന്നാ സാധുസാധ്വിതി .

ആഭാഷ്യ ഹി മഹാദർപാ യയൗ തേന സഹാശ്രമമ് 54.
പൂർവേദ്യുരിവ തത്രാപി പൂജിതാ രാജഭാര്യയാ .
പ്രസന്നാ സാ ബഭൗ ധേനുഃ കാര്യസിദ്ധിരിവാംഗഭാക് 55.
മുഖം പ്രസന്നമാലക്ഷ്യ മൃഗാക്ഷീ സാ ക്ഷിതീശിതുഃ .
അജ്ഞാസീത്തം നിജം കാര്യം സിദ്ധം യതസ്തു യത്കൃതേ 56.
അഥ തൗ ദംപതീ ധേന്വാ വിധിവദ്വിഹിതാർചയാ .
തയാ സഹ ഗുരോരഗ്രേ കൃതകൃത്യസ്യ ജഗ്മതുഃ 57.
നിരീക്ഷ്യ തൗ മുനിവരഃ പ്രസന്നമുഖപംകജൗ .
അതീംദ്രിയജ്ഞാനനിധിഃ പ്രോവാചേദം പ്രഹർഷയൻ 58.
വസിഷ്ഠ ഉവാച-
രാജഞ്ജാനാമി ഗൗരേഷാ പ്രസന്നാ വാമഭൂത്കില .
അപൂർവാ യുവയോരദ്യ മുഖകാംതിർഹി ലക്ഷ്യതേ 59.
സുരഭിഃ സുരശാഖീ ച വിശ്രുതൗ കാമപൂരിണൗ .
തദപത്യം സമാരാധ്യ സിദ്ധോऽഥ സ്യാത്കിമദ്ഭുതമ് 60.
യോ ദദാതി നിഖിലം മനോരഥം കീർതിതേയമനഘാപി ദൂരതഃ .
ശ്രദ്ധയാ നികട ഏവ സേവിതാ കിം പുനഃ സുരതരംഗിണീവ സാ 61.
ജ്ഞാനതോ വിദിതമദ്ഭുതം മയാ ത്വത്കൃതം യദനയാ പരീക്ഷണമ് .
ഭൂപതേ ത്വമപി ധർമമാത്മനോ രക്ഷസി സ്മ ച യഥാ ച തത് 62.
ത്വയ്യസൗ മമ മനോऽനുകൂലതാം ഭാവമാത്മനി വിബുധ്യതേ തഥാ .
തുഷ്യതി സ്മ കമലാ യഥാ ഹരേഃ പാർവതീവ ഗിരിശസ്യ സജ്ജതേ 63.
രാത്രിരത്ര സഹാഭാര്യയാനയാ ധേനുപൂജനപരേണ നീയതാമ് .
ഭൂപഭവ്യ ഭവതാ ഗമിഷ്യതേ ശ്വഃ സമാപ്തവിധിനാ നിജാംപുരീമ് 64.
ദേവല ഉവാച-
വൈശ്യൈവം ധേനുമാരാധ്യ സഭാര്യഃ പ്രാപ്തവാംഛിതഃ .
പ്രാതര്യുക്തരഥഃ പ്രാപ്യ ഗുരോരാജ്ഞാമഗാദ്ഗൃഹമ് 65.
കതിചിദ്വാസരൈരസ്തസ്യ ദിലീപസ്യാഭവദ്രഘുഃ .

യസ്യ നാമ്നാ രഘോർവംശഃ പൃഥിവ്യാം വിശ്രുതോഽഭവത് 66.

യഃ പഠിഷ്യതി ഭൂപസ്യ ദിലീപസ്യ കഥാമിമാമ് .

ധനം ധാന്യം സുതം വൈശ്യ ലപ്സ്യതേ സ പുമാനിഹ 67.

ശരഭവരസുതാപ്തയേ സ്വബുദ്ധ്യാ സമമനയാ പരിതോഷയാശു ഗൗരീമ് .

ത്വമപി കുലധുരം ഗുണാന്വിതം സാ സുതമനഘം ഖലു ദാസ്യതേ ച തുഭ്യമ് 68.

ശിവശർമോവാച-

മുനിരിതി ചരിതം ദിലീപരാജ്ഞോ ലലിതതരം ശരഭായ പുണ്യമുക്ത്വാ .

അഭിമതഗതമാത്മനഃ പ്രപേദേ വിധിമുപദിശ്യ ച പൂജ ജനേംബികായാഃ 69.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേ മഹാപുരാണേ പംചപംചാശത്സാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമുത്തരഖംഡേ കാലിംദീമാഹാത്മ്യേ ത്ര്യധികദ്വിശതതമോഽധ്യായഃ 203.
